

Številka: 00104-61/2020/6

Datum: 27. 2. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi z uresničevanjem ustavnih načel o javnosti sojenja in javnosti razglasitve sodbe

Poslanec mag. Branko Grims je dne 24. 1. 2020 na Vlado Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z uresničevanjem ustavnih načel o javnosti sojenja in javnosti razglasitve sodbe, na katerega Vlada v nadaljevanju podaja odgovor.

Vlada uvodoma pojasnjuje, da javnost sojenja, kot jo opredeljuje Ustava RS¹ v 24. členu, zajema javnost glavne obravnave in javnost izrekanja sodb, pri čemer morajo biti izjeme (omejitev javnosti sojenja) določene z zakonom. Javnost sojenja skladno s predpisi (Zakon o sodiščih, procesni zakoni) zagotavljajo sodišča, komuniciranje sodstva z javnostjo pa sodi med zadeve sodne uprave, zato se je Vlada pri pripravi odgovora obrnila tudi na Vrhovno sodišče RS.

Iz pojasnil Vrhovnega sodišča RS izhaja, da se slovensko sodstvo zaveda pomena javnosti, vloge medijev ter dejstva, da mora biti delovanje sodstva pregledno, transparentno in javno, vendar javnost sojenja ne pomeni, da so v celoti javne tudi vse sodbe sodišč, saj je pri posredovanju sodb javnosti potrebno upoštevati tudi druge ustavne pravice, in sicer pravico do varstva zasebnosti in pravico do varstva osebnih podatkov strank in drugih udeležencev v sodnih postopkih. S tem se zagotovi ustrezno tehtanje med različnimi ustavnimi pravicami, po eni strani se zagotavlja nadzor javnosti nad sojenjem, po drugi strani pa varuje tudi zasebnost posameznikov in občutljive osebne podatke oziroma preprečuje njihovo posredno razkritje.

Obdelana in ustrezno anonimizirana sodna praksa Vrhovnega in višjih sodišč v Republiki Sloveniji je javno objavljena na portalu sodne prakse. Pri vsakokratnem odločanju o javni dostopnosti sodb (in drugih dokumentov sodišč), ki jih zahtevajo prosilci po določbah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja² (ZDIJZ) oziroma podatkov, ki jih zahtevajo novinarji po 45. členu Zakona o medijih³ (ZMed), pa sodišča upoštevajo določbe navedenih zakonov (ZDIJZ, na katerega sicer napotuje tudi peti odstavek 45. člena ZMed, npr. v 6. členu določa izjeme od prostega dostopa do informacij javnega značaja, med drugim varstvo osebnih podatkov, varstvo poslovne skrivnosti, varstvo sodnih postopkov, in druge), relevantno sodno prakso in prakso Informacijskega pooblaščenca.

¹ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a.

² Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18.

³ Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US in 67/19 – odl. US.

Varstvo osebnih podatkov je glede na 3. točko prvega odstavka 6. člena ZDIJZ ena izmed izjem od prostega dostopa do informacij javnega značaja. Organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na osebni podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nad. Splošna uredba o varstvu podatkov), ki se v Republiki Sloveniji uporablja neposredno, v 4. členu, pododstavek (l), določa, da je osebni podatek katera koli informacija v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom. Ker razkritje osebnega podatka predstavlja vrsto obdelave osebnih podatkov, je za presojo dopustnosti razkritja treba upoštevati splošne podlage za obdelavo osebnih podatkov, opredeljene v 6. členu Splošne uredbe o varstvu podatkov. Iz navedenega člena kot splošno pravilo izhaja, da je obdelava osebnih podatkov med drugim zakonita, če je obdelava potrebna za izpolnitev zakonske obveznosti, ki velja za upravljavca (točka c), ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu (točka e). Pravno podlago za posredovanje osebnih podatkov lahko glede na navedeno predstavlja tudi ZDIJZ (npr. če gre za podatke, povezane z izvajanjem javne funkcije, delovnim razmerjem javnega uslužbenca, če je ugotovljen prevladujoč interes javnosti) oziroma kateri koli drug zakon, ki določa javnost (osebnih) podatkov oziroma dopušča njihovo razkritje.

V primerih, ko nekdo (prosiliec, novinar) od sodišča zahteva podatke po imenu in priimku konkretnega posameznika, je oseba določljiva in gre pri tovrstnem posredovanju podatkov, sodb oziroma drugih dokumentov za razkrivanje osebnih podatkov, ki je dopustno le ob ustreznih zakonski podlagi, sicer pa ne⁴. Pristojno sodišče, ki prejme zahtevo po ZMed ali ZDIJZ, glede na navedeno v vsakem posamičnem primeru presoja, ali so podani zakonski pogoji za razkritje zahtevanih podatkov oziroma dokumentov, tudi sodb, javnosti, v zvezi s tem, kot tudi pravočasnostjo odziva, pa so prosilcem oziroma novinarjem zagotovljena tudi pravna sredstva.

Kljub okoliščini, da bi za kakršno koli drugačno sistematično ureditev dostopa javnosti do sodb sodišč, ki bi v določeni meri dopuščala tudi sklepanje glede osebnih podatkov strank in drugih udeležencev sodnih postopkov, morala biti na zakonski ravni določena posebna pravna podlaga, ki jo sicer dopušča tudi 86. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov, ni mogoče slediti morebitnemu splošnemu zaključku, da javnost sojenja glede na 24. člen Ustave RS ni zagotovljena oziroma da v pravosodju prihaja do sistematičnega kršenja ustavnih načel.

---

⁴ Takšno stališče izhaja iz prakse Informacijskega pooblaščenca, npr. odločb št. 090-52/2018 z dne 13. 4. 2018, št. 090/139/2017 z dne 14. 7. 2017, ki sledi sodni praksi Upravnega sodišča, npr. sodb opr. št. I U 1391/2013 z dne 11. 12. 2013, I U 1588/2012 z dne 19. 2. 2014 in I U 684/2014-24 z dne 27. 8. 2014, v katerih je sodišče zavzelo stališče, da anonimizacija ni mogoča v primeru, ko prosilec zahteva podatke za točno določenega posameznika.